

Pravila ponašanja za upravljanje tvrtkom

Prema pravilu complain or explain, kompanije su dužne izjaviti kako se pridržavaju Kodeksa ili objasniti zašto ne poštuju određene preporuke

piše SANDRA TRIPOVIĆ

sandra_tripovic@eph.hr

Sve europske države, osim jedne, imaju kodekse korporativnog upravljanja. Izmjenama i dopunama Zakona o trgovački društvima, koje su na snagu stupile 1. siječnja, taj je zakon obvezao da se trgovačka društva koja kotiraju na burzi pridržavaju kodeksa korporativnog upravljanja.

"Time je naš zakon slijedio njemački i dao Kodeksu kvaziobvezujuću snagu. Tako se je priča oko kodeksa na ko-

jem sam već radila aktualizirala", priča mr. sc. Melita Veršić Marušić, odvjetnica koja se već niz bavi poslovnim pravom. Formiran je Odbor za korporativno upravljanje koje je otpočelo s radom i koristi nacrt Kodeksa, koji je izradila Veršić-Marušić.

Sukob interesa

Korporacijsko upravljanje predstavlja okvir za upravljanje nekom kompanijom i regulira odgovornosti i odnose među Upravom, Nadzornim odborom (NO) i Skupštinom. Osim internih odnosa, u širem smislu obuhvaća i pita-

NOVOGOVOR

Stakeholderi

To su osobe ili kompanije koje nisu u određenom trgovačkom društvu ili imaju neki interes vezan uz kompaniju. Mogu to biti dobavljači, davatelji kredita, zaposlenici, šira zajednica.

nja preuzimanja, akvizicije odnos prema široj zajednici i stakeholderima. U svim državama pitanja korporativnog upravljanja prvenstveno su definirana zakonima. "Iskustvo drugih zemalja pokazalo je kako je osim zakona potrebno imati Kodeks korporativnog upravljanja. On bi sadržavao dobru praksu i preporuke kako upravljati kom-

panijom. U većini zemalja pridržavanje takvog zakona je dobrovoljno, ali na kompaniju postoji tržišni pritisak da ga se pridržava", objašnjava Veršić Marušić. U svijetu je široko prihvaćeno pravilo "Pridržavaj se ili objasni zašto se ne pridržavaš" (comply or explain). Kompanije su dužne izjaviti kako se pridržavaju Kodeksa ili objasniti zašto ne poštuju određene preporuke.

Kodeks će sadržavati niz preporuka koje se tiču ponašanja članova Uprave i NO-a. Posebno je značajno izbjegavanje sukoba interesa članova Uprave. "Interes kompanije uvijek treba biti ispred osobnih interesa i član Uprave mora obznaniiti da se našao u situaciji gdje se njegov osobni interes i interes kompanije suprotstavljaju", izjavila je Veršić Marušić. Dio ko-

deksa uredit će i i odnose između Uprave i NO-a te će poticati što aktivnije sudjelovanje NO-a u donošenju odluka.

Nesigurne uprave

Veršić Marušić tvrdi kako će posebnu pozornost privući pitanje naknade članova Uprave. Riječ je o osjetljivom pitanju i kodeksi drugih zemalja obično zahtijevaju da se naknade članovima javno objavljuju u godišnjim izvještajima. "Kodeksi preporučuju i da se te nagrade sastoje od fiksnog i varijabilnog dijela kako bi se vezale za uspjeh kompanije", dodaje Veršić Marušić. Niz preporuka Kodeksa odnositi će se i na način rada Uprave. "Kod nas je uobičajeno sve odluke iznositi pred Upravu. To je posljedica nesigurnosti", izjavila je Veršić Marušić